

Nieuwsbrief WBG Waalwijk e.o.

Veertiende jaargang, nummer 2

2023

Weidevogelbeschermingsgroep Waalwijk
werkzaam in de gemeenten Waalwijk en Heusden
onder begeleiding van het Brabants Landschap

Coördinatoren: Gerard van Mierlo   Sonja van den Hurk
tel. 06-22215889   tel. 06-24868993
gerardvanmierlo@ziggo.nl   sonjavandenhurk@ziggo.nl

8 juni 2023

Tweede nieuwsbrief 2023

Aan het begin van de zomer een overzicht van de resultaten tot 3 juni 2023 en een korte terugblik op de maand mei. Het natte voorjaar zijn we allang weer vergeten. De afgelopen maand was erg droog. Er is al in geen weken regen gevallen en de vooruitzichten voor de komende 2 weken zijn niet veel anders. De wind zit al lang in de noord/noordoosthoek. Veel zon maar met een frisse wind. De akkers zijn bewerkt en ingezaaid, de tweede ronde is volop bezig. Er ontstaan al weer grote scheuren in de gebarsten kleigrond en af en toe lijkt je door een Afrikaans landschap te lopen.

Foto Kees Lambrechts

Opvallend is dat het aantal eieren in de tweede leg niet kleiner is dan in de eerste ronde. Blijkbaar zijn de vogels in prima broedconditie. Ook is de predatie op dit moment veel lager dan in de maand april. Al met al een goed jaar, al zijn de verliescijfers ook aanzienlijk.

Samen doen, samen groen.

Afgelopen zaterdag 3 juni 2023 hebben we meegedaan aan het duurzaamheidsfestival van de Gemeente Waalwijk. Op diverse locaties waren activiteiten. Wij zaten met een stand boven op de dijk, vlak bij de brug bij het (voormalige) Snoekske. Om 9 uur waren we aanwezig om de stand in te richten. Er stond een felle noordenwind, waardoor er extra maatregelen nodig waren om de stand op zijn plaats te houden. Er waren preparaten van de patrijs, Kievit en grutto, zodat er altijd vogels te zien zouden zijn.

Foto Albert Boer

We hadden een mooi uitzicht op een perceel dat toevallig die dag werd bewerkt. De hele ochtend en een deel van de middag zijn verschillende Kieviten constant bezig geweest om kraaien en meeuwen te verjagen. Een prachtig spektakel. Jammer genoeg zijn er nauwelijks bezoekers geweest. Wel een aantal vrijwilligers uit onze groepen, mensen van de organisatie, fotografen en filmers, een delegatie van de gemeente, waaronder de wethouder Sheila Schuijffel. We werden nog onderscheiden als duurzaamheidsambassadeurs in de vorm van een speldje.

Foto's Sonja van den Hurk en Gerard van Mierlo

Ook bij de volkstuinvereniging was weinig bezoek. De lunch was wel weer uitstekend. Al met al een leuke dag maar blijkbaar is er te weinig ruchtbaarheid aan gegeven.

[Hier](#) de film (aftermovie) en artikel over het evenement.

Kuikens

In de appgroep voor coördinatoren werden vanuit de hele provincie meldingen gedaan van veel meer kuikens in de loopgebieden. Goed nieuws dus. Niet alleen meer nesten maar ook duidelijk meer kuikens. Ook bij ons kwamen we regelmatig jong grut tegen en vaak al vliegvlug. Nog een leuke observatie: bij de golfbaan in Almkerk zitten scholeksters in knotwilgen te broeden. Blijkbaar zijn ze zo verzot op het korte gras van de golfbaan, dat de knotwilgen de beste plek waren om de eieren te leggen.

Grote kievitpul

Foto's Gerard van Mierlo

Jonge scholekster

Nieuwe petten.

Misschien heeft nog niet iedereen een nieuwe pet ontvangen, maar ze zijn onderweg. Zo kan iedereen weer goed voor de dag komen en zijn we beschermd tegen zon en regen.

Antoon en Cees met nieuwe petten (foto Addy Pullens)

Resultaten

De resultaten blijven prima dit jaar, als we het vergelijken met het rampjaar 2022: tot en met 3 juni vonden we samen 155 (84) nesten.

De getallen tussen haakjes ( ) geven telkens de gegevens van (ongeveer) hetzelfde moment vorig jaar.

Er zijn nu 56 (25) nesten uitgekomen en er worden er nog 34 (28) bebroed.

Dat betekent dat 65 (31) legsels verloren zijn gegaan.

Hiervan 39 door predatie (wat moeilijk te voorkomen is en zich voornamelijk in het begin van het seizoen voordoet) en toch nog 22 door werkzaamheden. Op dit cijfer kunnen we invloed uitoefenen door nog betere communicatie met de boeren. Dat moet natuurlijk ook van twee kanten komen. Snelheid van werken, aan loonwerkers uitbestede werkzaamheden, maar ook desinteresse zijn vaak de oorzaken van verlies.

Hopelijk kunnen we onze boeren, ondanks hun drukke werkzaamheden enthousiast houden bij het beschermen van de weidevogelstand. Laten we ze duidelijk maken, dat wij klaarstaan om daarbij te helpen, bijvoorbeeld bij het verleggen van de nesten als ze aan het werk gaan.

De meeste nesten waren van de Kievit 140 (75), en verder nesten van scholekster 9 (3), wulp 1 (1), Canadese gans 1 (0), Kleine plevier 2 (1), knobbelzwaan 1 (1) en roodborsttapuit 1 (1).

Op het eind van het seizoen zullen we de eindbalans opmaken en ook kijken naar de resultaten van langer geleden om alles in juist perspectief te plaatsen.

Foto Gerard van Mierlo

Van verschillende groepen horen we dat het vooraf observeren, goede resultaten geeft.

We vinden zo meer nesten en kunnen gericht het veld in gaan. Vooral in de tweede ronde zijn de vogels redelijk goed vanaf de weg en dan ook vooral vanuit de auto te lokaliseren.

Zoals ook in de vorige nieuwsbrief vermeld is ons zoekgebied ook iets groter geworden, wat ook een positieve invloed heeft.

Hierna de resultaten en verhalen per groep.

Groep 1 van Antoon Muskens

Mooi zicht op de Oude toren van Baardwijk met ganzen in de wei. Foto Antoon Muskens.

In hun door het oprukkende bedrijventerrein steeds kleiner wordende gebied in de Baardwijkse polder, vonden de leden van deze groep tot nog toe 11 (9) nesten. 10 (5) van de Kievit en 1 (1) van de knobbelzwaan. Geen meerkoetjes (2) dit jaar. Opvallend dus vooral het dubbele aantal Kieviten van vorig jaar. Er worden nog 2 Kievitsnesten bebroed en ook het nest van de knobbelzwaan is nog niet uit. Gelukkig geen verlies door predatie of werkzaamheden. Prima !

Groep 2 van Ad Hooijmaijers

Het uitgebreide gebied ten westen van het Waalwijkse bedrijventerrein Haven wordt wekelijks bezocht, meestal met 8 tot 10 personen van de groep. Gelukkig is de groep groot, zodat de grote percelen snel kunnen worden belopen en ze korter in het veld zijn en de legsels niet lang onbeschermd zijn. Gelukkig gaat Ad Hooijmaijers zeer regelmatig de polder in om te observeren zodat er op maandagmorgen gericht gezocht kan worden. Ad zit er niet vaak naast, alleen wordt het nest soms nog voorbij gelopen en moeten er een paar keer heen en weer gegaan worden, voordat het uiteindelijk toch gevonden wordt. Vooral later in het seizoen zijn de nesten moeilijker te zien, aangezien de kleiklonen ongeveer dezelfde grootte hebben als de eieren en er nauwelijks nog strootjes in de nesten liggen. Op één perceel ligt een kleine greppel in het midden met aan beide zijden ervan een onbewerkte strook van ongeveer 50 cm. Juist op dit, wat ruigere stukje liggen veel nesten.

Nest in ruig randje.

Foto Gerard van Mierlo

Er werden 99 (50) nesten gevonden. 92 (49) van de kievit, 6 (1) van de scholekster en 1 (0) van de kleine plevier.

Kleine plevier. Foto Gerard van Mierlo

Op handen gedragen... Foto Kees Lambrechts

53 (24) nesten gingen helaas verloren: 35 door predatie, 3 verlaten en 15 door werkzaamheden. Dit laatste op een perceel van een boer, waar ook vorig jaar een hoog verlies door werkzaamheden was. De predatie was voornamelijk in het begin van het seizoen. Het lijkt erop dat op dat moment de predatoren ook jongen hebben groot te brengen en dan alles pakken wat ze tegenkomen. Dus veel nesten, maar ook veel verlies. Het viel op dat in de tweede leg nog steeds volledige legfels werden gevonden.

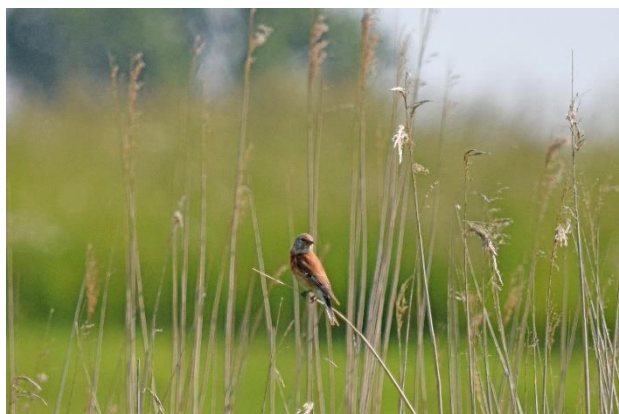
Eén scholekster was wel erg volhardend: twee legfels van 3 en 2 eieren gingen verloren, maar nu broed ze op hetzelfde perceel op een derde legfel.

Alarmerende scholekster.

Foto Gerard van Mierlo

Er worden nog 25 nesten bebroed.

Er worden regelmatig andere vogels gespot, waaronder de kneu, (boeren)zwaluwen, een reiger met een grote prooi en ook de hazen laten zich regelmatig zien.

Foto's Gerard van Mierlo

Tussen de vrijwilligerswerkzaamheden door is er altijd tijd voor koffie en een praatje.

Ook is het jaarlijkse uitje weer gepland.

Kortom een gezellige en productieve groep enthousiaste vrijwilligers.

Foto Ingrid van Tiggelen

Groep 5 van Harry Keijzer

Deze groep vond op hun percelen in totaal 21 (17) nesten. De meeste van de Kievit, 19 (17), 1(0) van de scholekster en 1(0) van de kleine plevier. 14 nesten van de Kievit kwamen uit en er worden er nog 2 bebroed. In totaal gingen 5 nesten verloren, 1 door predatie en 4 door werkzaamheden.

Harry Keijzer meldt het volgende:

Begin mei kreeg groep 5 een berichtje van Erik Van Delft dat door een misverstand tussen hem en de loonwerker de twee resterende nestjes (kleine plevier en scholekster) op zijn akker bij de pont naar Drongelen, verloren waren gegaan. Doordat de akkers van onze twee andere boeren door de regen verlaat zijn bewerkt en de begroeiing inmiddels vrij hoog was, had het enkele weken geen zin die akkers op te gaan om te zoeken. Op 25 mei meldde boer Frie Smits dat hij, kort voor het bewerken en inzaaien, op één van zijn percelen toch twee koppeltjes pullen had gezien en op een ander perceel een nest had gevonden. De betreffende legselgegevens hebben we alsnog ingevoerd. Op 2 juni hebben we het perceel van Twan Klerks, dat inmiddels ruim twee weken ingezaaid was, weer bezocht. Hier vonden we nog twee Kievitsnestjes. Hierbij hadden we ook goede hulp van kleinzoon Ruben van Beppie (zie foto).

Ruben met Kievitseï.

Foto's Bob Rijken

Jong geleerd, oud gedaan.

Groep 6 van Henk Bergmans

Deze groep is helaas maar weinig het veld in geweest (Gorseweiden), omdat er blijkbaar weinig activiteit is in hun gebied. Henk Bergmans meldt dat dit gekomen is, sinds er een aantal jaren geleden een seizoen aardappelen zijn geteeld.

Peter Wijgerde gaat vaak tevoren kijken en aan de hand van zijn bevindingen wordt besloten om wel of niet te lopen.

Toch is het resultaat beter dat vorig jaar. Er werden 6 (3) nesten gevonden, 5 van de kievit en -evenals vorig jaar- 1 van de roodborsttapuit. Alles kwam uit, dus geen verlies

Gele kwikstaart

Prachtige groenstrook langs de Koningsvliet

Foto's Marjan Keijzer

Groep 7 van Sonja van den Hurk en Jac van den Hurk

De resultaten tot en met 3 juni zijn aanmerkelijk beter dan vorig jaar.

Er werden 18 (5) nesten gevonden, 14 (2) van de Kievit, 2 (2) van de scholekster, 1 (1) van de wulp en 1 (0) van de Canadese gans. 7 zijn er uit, 4 worden nog bebroed. 7 (3) nesten gingen verloren, 3 door predatie, 3 door werk en 1 overig.

Sonja stuurde het volgende bericht (na de telling van 3 juni):

“Helaas zijn er bij de verwerking van het gras 2 jonge wulpen omgekomen.

De boer was geïnformeerd en hij zag dat het nest leeg was. Hij is toen gaan maaien.

Toen Jac ging controleren vond hij de 2 dode wulpjes.

Verder hebben we nog 3 Kievitsnesten gevonden en 3 scholeksternesten.

7 juni vonden we het laatste scholeksternest. Volgens Dick moest er een nest liggen. Heen en weer gelopen maar niks gevonden.

Door het goede observeren van Dick toch het nest gevonden. We konden erg goed zien dat toen Dick naar het nest liep de scholekster snel wegsloop om hem af te leiden.

Ik verwacht dat we nog 1 keer de nesten gaan controleren.”

Dood wulpje.

Legsel scholekster.

Foto's Jac van den Hurk

Tot slot.

Er zijn ondertussen nog een paar nesten gevonden door verschillende groepen, maar het einde is toch echt in zicht. Rest nog het controleren van de nog niet uitgekomen legsels en eventueel kuikenzorg. Het is altijd leuk om jonge vogels waar te kunnen nemen, want daar doen we het uiteindelijk voor. De boeren zijn weer begonnen met beregenen en de gewassen zullen binnenkort zo hoog staan, dat zelfs waarnemen een probleem gaat worden.

Jonge scholekster.

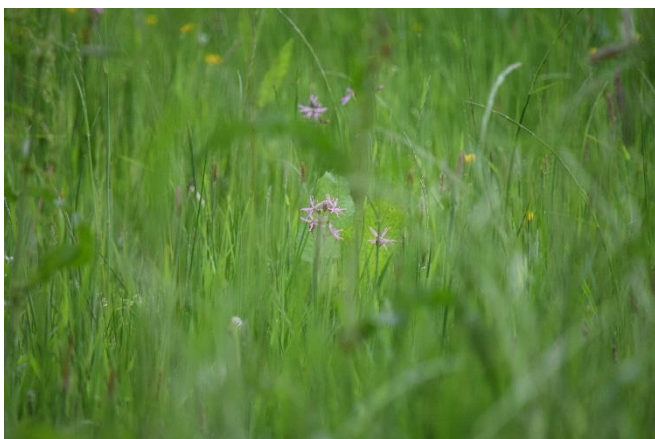

Plaatselijke regenboog.

Foto's Gerard van Mierlo

Medio juli zullen we het eindresultaat van dit seizoen kunnen doorgeven in de laatste nieuwsbrief van dit seizoen. Hopelijk gaan alle groepen ter afsluiting nog iets leuks doen. Succes met de laatste loodjes !

8 juni 2023, Gerard van Mierlo en Sonja van den Hurk

Koekoeksbloem.

Waterhoen met jongen.

Foto's Gerard van Mierlo